

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

ו.

עין משפט נר מצוה

כז א ב מיי פ"ג מהל' ארסות
הל"ז סמך עשין עט טושי"ע
אה"ע סימן ח ספ"ד ב:
כח ג מיי שם הל"ז טושי"ע
שם סעי' ג:
כט ד מיי שם הל"ז טושי"ע
אה"ע שם סעי' ג:
ל ה מיי שם הל"ז טושי"ע
סעי' ג בה"ג:
לא ו מיי שם הל"ז ופ"א
מהל' גירושין הל"ז סמך
עשין ומ"ט טושי"ע שם סעי' א
אפי' קלו סעי' ב:
לב ז מיי פ"ג מהל' ארסות
הל"ז סמך שם טושי"ע שם
סימן ח סעי' ג:
לג ח מיי שם הל"ז ופ"א
מהל' גירושין הל"ז סמך
שם טושי"ע אה"ע סי' ח סעי'
א ופי' קלו סעי' ב:
ט טושי"ע שם סי' מט סעי' ג
ופי' קנד בסדר הגט סעי' א
בהגה וסעי' ק"ף:
לד י מיי פ"ג מהל' גירושין
הל"ז סמך שם טושי"ע
אה"ע סי' קלו סעי' ד:

תוס' ר"י הזקן

הרי את אשתי. שקדשה בספק
ואמר לה כך והיא מכרת
ומבינה כונת הלשון, דאי
לא מבינה לאו כלום הוא.
לא נמי שהיה מדבר עמה
על עסקי קדושה שאע"פ
שיאנה מבינה הרי נהרצית
ואע"פ שלא אמר לה כלום
דיו, ואם קדשה בשטר מיידי
שכתב לה כך. מיוחדת. לשון
והיו לבשר אחד (בראשית ב,
כד). מיוחדת. [לשון] אשר
לא יעדה (שמות כא, ח).
עורתי נגדתי. לשון אעשה
לו עוד כנגדו (בראשית ב,
יח). צלמתי סגורתי תחת.
[לשון] ויבן את הצלע ויסגור
בשר תחתיה (שם פסוק
כא). עצורתי. כלומר נאספת
עמי בבית. ולא מצינן למימר
לשון אשה עצורה לנו נ"א
כא, א' והדורה ר"ל מנועה
ממנו. תפושתי. לשון לא
תפושתי (במדבר ה, יג), או
ר"ל נפסתי עמי בבית. כי
יקח. אלמא ל' לשון קדושין.
ואיך תבעי, והיו ספק
מקדושת. [נשן ביהודה קורין
לארוסת] חרופת. אלמא לשון
ארוסת הוא. רובא דעלמא.
ליכא למימר דאי הוה רובא
דעלמא? הוי קדושין אף
כמינוט אם אנוי שם לשון
קדושין, שהרי אף אם אומרת
שדעתה שקדושין אמר לה
שלש קדושין הם העדים
אינם מבינים הלשון והוה להו
מקדושת בלא עדים שהרי
אין הדבר בבור לעדים מצד
מה שראו ושמעו אלא מצד
מה שהם אומרים שכוונתו
לקדושין. אלא ה"ק הת"כ
עבד מימרא הלויטה וקתני
וקדושת כאלו היא מקדושת.
ברוב העולם שבמבינים הלשון.
[הורח] ועוד לקרא. הואיל
וסבירא ליה דקרא לשון
קדושין, לנו מה להביא סייע
לשון יהודה, אלא דאי
סבירא ליה דקרא לאו לשון
קדושין הוא דלשון יתוד
בעלמא, בדשפחה כנענית
הכתוב מדבר שאין קדושין
תופסין בה, אלא ביהודה
קאמר דהואיל ובלשונם הוא
לשון קדושין מקדושת הואיל
ומכרת שלשם קדושין אמר
לה כך, הילכך זאת השיטה
אליבא דר' ישמעאל דסבירא

ודן די יהוי לכי מינאי הוא גופו של גט ופולגי רצנא עליה ושמואל
סבר כרצנא וי"ל דהכי את מקודשת ולא אמר לי לא משמע כלל
דמקודשת לי קאמר דאדם עשוי לקדש אשה לחצירו וידים שאין
מוכיחות כלל כי הני ודאי קאמר שמואל לא הויין ידיה אצל זהאי
דנדרים הוו מוכיחות טפי וכן ההוא
דכותב טופסי גיטין^א) הוו מוכיחות
דאין אדם מגרש אשת חצירו אף
דריש מסכת נזיר (דף קג ע"ב): יא ספרים
דגרסי האומר האה ה"ז נזיר אמר
שמואל והוא שהיה נזיר עובר לפניו
וקא אמר לימא דקסבר שמואל ידים
שאין מוכיחות לא הויין ידיה אף
מש"ה^ב) כי נזיר עובר לפניו הוי ידים
מוכיחות ומהני אצל אף נזיר עובר
לפניו הוי ידים שאין מוכיחות ולא
מהני ואי ספרים דגרסי לימא
קסבר שמואל ידים שאין מוכיחות
לא הויין ידים ומשני עובר לפניו
הויין ידים שאין מוכיחות לכל הפחות
אצל אף עובר לפניו אפילו שאין
מוכיחות לא הויין:

עצורתי מהו. פי' בקונטרס

לשון עצרת שמהא
נאספת עמי צנית ורצונית מפרשים
לשון כי אשה עצורה לנו ולא נהירא
דהואל עצורה ממנו קאמר דלא
אחימלך אמר לו לדוד אס נשמרו
הנערים אף מאשה דוד אהדר ליה
אשה עצורה לנו והננו טהורים עכ"ל
ור"י מייסד לישנא דקרא כפירוש
רצונית דה"פ כי אשה שהימא אלנו
מתמול טלושם היה זה! אצל עכשיו
אנחנו טהורים וימא דכל אלנו
הלשונות שמהל לישנא דקרא':
מ"איש. וסדר דקרא מיידי
צחניה שפחה וחניה צת חורין
המאוסת לע"ע וכמ"ל צהשול
(גיטין דף מג.) קדושין תופסין צה:
שבן ביהודה קורין לארוסה
חרופת. ודוק צחניה
אצל צעלמא לא דקסבר ע' דשפחה
כנענית הכתוב מדבר שאין קדושין
תופסין צה: **לא יחא א"ו עסק**
עמהו. פי' בקונטרס לא יחא דין
צדכר שמה ימיר אסור ערוה וזהו
עיוות שאינו יכול לתקן והר"ר עזריאל
פי' שלא ידבר עם הנשים על עסקי
קדושין לקדושתם שמהא
מקודשת באמירתם או צננימתם ולא
יצין וקשה מינא צקדושין צגירושין
מה צכך אס יסבור שאינה [מגורשת]
ושמא איכא למיחש לכהן מיהו לישנא
דעמנה לא משמע הכי דאין אדם
יכול ליתן גט אלא לאשתו ועוד
לדקמן צפרקין (דף קד) דמשמע שיש
חשש אסור אשת איש דאמר וקשין
לעולם מדור המנוול ומיהו יש לומר
דאיכא למיחש עם אסל פטטה ידה וקצלה
קדושין מאחר"ן: **אפי' לא שמיע**
ליה. פירוש אדם שנמתנה לגיטין
וקדושין לריכין אלו להודיעו הא
דכז יהודה אמר שמואל שלא יכשל
צה דשמיחא או דילמא ליכא למיחש
וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:

אשה

ליה הכי בכריתות פרק ד' מחוסרי כפרה [יא, א] ואנן ק"ל כנא דפליג עליה התם דבצחיה שפחה חרופת בת חורין המאוסת
לעבר עברי הכתוב מדבר, כמו דאיאת בפרק השולח (מג, א), ולירייה נחרפת לשון קדושין, הלכך האומר חרופתי בכל מקום
מקודשת וק"ל כוונתה כמו שביארנו בהשולח וכ"כ הר"ם [אישות פ"ג ה"ו]. במאי עסקינן. בהני לישני דמיבטיא לן. מנא
מקודשת וק"ל כוונתה כמו שביארנו בהשולח וכ"כ הר"ם [אישות פ"ג ה"ו]. במאי עסקינן. בהני לישני דמיבטיא לן. מנא

לישני בתראי קמ"ל הכא כתיב יכי יקה ולא
שישקה את עצמו והכא כתיב ושלחה ולא
את ארוסתה הרי את קנויה לי מקודשת הרי
את שלי הרי את ברשותי הרי את וקוקה לי
מקודשת וליתניגוהו כולוהו כחדא תנא תלת
תלת שמעיניהו וגרסיניהו יאיבעיא להו מיוחדת
לי מהו מיועדת לי מהו עורתי מהו נגדתי
מהו עצורתי מהו צלעתי מהו סגורתי מהו
תחתיה מהו תפושתי מהו לקוחתי מהו פשוט
מיהא חדא דתניא האומר לקוחתי הרי זו
מקודשת משום שנאמר כי יקה איש אשה
איבעיא להו חרופתי מהו ת"ש דתניא האומר
חרופתי מקודשת שכן ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה הוא רובא דעלמא ה"ק
האומר חרופתי מקודשת שנאמר והיא שפחה
נחרפת לאיש ועוד ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה ועוד לקרא אלא ה"ק האומר
חרופה ביהודה מקודשת שכן ביהודה קורין
לארוסה חרופה במאי עסקינן אילימא בשאין
מדבר עמה על עסקי גיטה וקדושה מנא
ידעה מאי קאמר לה ואלא במדבר עמה על
עסקי גיטה וקדושה אע"ג דלא אמר לה
נמי דתנן היה מדבר עם אשה על עסקי גיטה
וקדושה ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש
ר' יוסי אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש
ואמר רב הונא אמר שמואל יהלכה כר' יוסי
אמרי לעולם במדבר עמה על עסקי גיטה
וקדושה ואי דיהיב לה ושתיק ה"ג יב"ב
דיהב לה ואמר לה בהני לישני והכי קא
מיבעי ליה הני לישני לקדושי קאמר לה או
דילמא למלאכה קאמר לה תיקו: ג' גופא היה
מדבר עם האשה על עסקי גיטה וקדושה
ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש רבי יוסי
אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש אמר רב
יהודה אמר שמואל והוא שעוסקין באותו
ענין וכן אמר ר' א"א א"א אושעיא והוא שעוסקין
באותו ענין כתנאי ר' רבי אומר והוא שעוסקין
באותו ענין ר' אלעזר בר ר"ש אומר אע"פ
שאין עוסקין באותו ענין ואי לאו דעוסקין
באותו ענין מנא ידעה מאי קאמר לה אמר
אביי מענין לענין באותו ענין אמר רב הונא
אמר שמואל הלכה כר' יוסי א"ל רב יימר
לרב אישי ואלא הא דאמר רב יהודה אמר
שמואל כ"ל שאינו יודע בטיב גיטין וקדושה
לא יחא לו עסק עמהם אפילו לא שמיע ליה
הא דרב הונא אמר שמואל א"ל אין הכי נמי:
וכן בגירושין נתן לה גיטה ואמר לה הרי את
משולחת הרי את מגורשת הרי את מותרת
לכל אדם הרי היא מגורשת: פ' פשיטא נתן
לה גיטה ואמר לה לאשתו הרי את בת חורין
לא

לכתי ללא שמיחא כולי האי

וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:
לכתי ללא שמיחא כולי האי וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:
לכתי ללא שמיחא כולי האי וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:

לישני בתראי קמ"ל הכא כתיב יכי יקה ולא
שישקה את עצמו והכא כתיב ושלחה ולא
את ארוסתה הרי את קנויה לי מקודשת הרי
את שלי הרי את ברשותי הרי את וקוקה לי
מקודשת וליתניגוהו כולוהו כחדא תנא תלת
תלת שמעיניהו וגרסיניהו יאיבעיא להו מיוחדת
לי מהו מיועדת לי מהו עורתי מהו נגדתי
מהו עצורתי מהו צלעתי מהו סגורתי מהו
תחתיה מהו תפושתי מהו לקוחתי מהו פשוט
מיהא חדא דתניא האומר לקוחתי הרי זו
מקודשת משום שנאמר כי יקה איש אשה
איבעיא להו חרופתי מהו ת"ש דתניא האומר
חרופתי מקודשת שכן ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה הוא רובא דעלמא ה"ק
האומר חרופתי מקודשת שנאמר והיא שפחה
נחרפת לאיש ועוד ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה ועוד לקרא אלא ה"ק האומר
חרופה ביהודה מקודשת שכן ביהודה קורין
לארוסה חרופה במאי עסקינן אילימא בשאין
מדבר עמה על עסקי גיטה וקדושה מנא
ידעה מאי קאמר לה ואלא במדבר עמה על
עסקי גיטה וקדושה אע"ג דלא אמר לה
נמי דתנן היה מדבר עם אשה על עסקי גיטה
וקדושה ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש
ר' יוסי אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש
ואמר רב הונא אמר שמואל יהלכה כר' יוסי
אמרי לעולם במדבר עמה על עסקי גיטה
וקדושה ואי דיהיב לה ושתיק ה"ג יב"ב
דיהב לה ואמר לה בהני לישני והכי קא
מיבעי ליה הני לישני לקדושי קאמר לה או
דילמא למלאכה קאמר לה תיקו: ג' גופא היה
מדבר עם האשה על עסקי גיטה וקדושה
ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש רבי יוסי
אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש אמר רב
יהודה אמר שמואל והוא שעוסקין באותו
ענין וכן אמר ר' א"א א"א אושעיא והוא שעוסקין
באותו ענין כתנאי ר' רבי אומר והוא שעוסקין
באותו ענין ר' אלעזר בר ר"ש אומר אע"פ
שאין עוסקין באותו ענין ואי לאו דעוסקין
באותו ענין מנא ידעה מאי קאמר לה אמר
אביי מענין לענין באותו ענין אמר רב הונא
אמר שמואל הלכה כר' יוסי א"ל רב יימר
לרב אישי ואלא הא דאמר רב יהודה אמר
שמואל כ"ל שאינו יודע בטיב גיטין וקדושה
לא יחא לו עסק עמהם אפילו לא שמיע ליה
הא דרב הונא אמר שמואל א"ל אין הכי נמי:
וכן בגירושין נתן לה גיטה ואמר לה הרי את
משולחת הרי את מגורשת הרי את מותרת
לכל אדם הרי היא מגורשת: פ' פשיטא נתן
לה גיטה ואמר לה לאשתו הרי את בת חורין
לא

לכתי ללא שמיחא כולי האי

וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:
לכתי ללא שמיחא כולי האי וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:
לכתי ללא שמיחא כולי האי וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:

לישני בתראי קמ"ל הכא כתיב יכי יקה ולא
שישקה את עצמו והכא כתיב ושלחה ולא
את ארוסתה הרי את קנויה לי מקודשת הרי
את שלי הרי את ברשותי הרי את וקוקה לי
מקודשת וליתניגוהו כולוהו כחדא תנא תלת
תלת שמעיניהו וגרסיניהו יאיבעיא להו מיוחדת
לי מהו מיועדת לי מהו עורתי מהו נגדתי
מהו עצורתי מהו צלעתי מהו סגורתי מהו
תחתיה מהו תפושתי מהו לקוחתי מהו פשוט
מיהא חדא דתניא האומר לקוחתי הרי זו
מקודשת משום שנאמר כי יקה איש אשה
איבעיא להו חרופתי מהו ת"ש דתניא האומר
חרופתי מקודשת שכן ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה הוא רובא דעלמא ה"ק
האומר חרופתי מקודשת שנאמר והיא שפחה
נחרפת לאיש ועוד ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה ועוד לקרא אלא ה"ק האומר
חרופה ביהודה מקודשת שכן ביהודה קורין
לארוסה חרופה במאי עסקינן אילימא בשאין
מדבר עמה על עסקי גיטה וקדושה מנא
ידעה מאי קאמר לה ואלא במדבר עמה על
עסקי גיטה וקדושה אע"ג דלא אמר לה
נמי דתנן היה מדבר עם אשה על עסקי גיטה
וקדושה ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש
ר' יוסי אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש
ואמר רב הונא אמר שמואל יהלכה כר' יוסי
אמרי לעולם במדבר עמה על עסקי גיטה
וקדושה ואי דיהיב לה ושתיק ה"ג יב"ב
דיהב לה ואמר לה בהני לישני והכי קא
מיבעי ליה הני לישני לקדושי קאמר לה או
דילמא למלאכה קאמר לה תיקו: ג' גופא היה
מדבר עם האשה על עסקי גיטה וקדושה
ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש רבי יוסי
אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש אמר רב
יהודה אמר שמואל והוא שעוסקין באותו
ענין וכן אמר ר' א"א א"א אושעיא והוא שעוסקין
באותו ענין כתנאי ר' רבי אומר והוא שעוסקין
באותו ענין ר' אלעזר בר ר"ש אומר אע"פ
שאין עוסקין באותו ענין ואי לאו דעוסקין
באותו ענין מנא ידעה מאי קאמר לה אמר
אביי מענין לענין באותו ענין אמר רב הונא
אמר שמואל הלכה כר' יוסי א"ל רב יימר
לרב אישי ואלא הא דאמר רב יהודה אמר
שמואל כ"ל שאינו יודע בטיב גיטין וקדושה
לא יחא לו עסק עמהם אפילו לא שמיע ליה
הא דרב הונא אמר שמואל א"ל אין הכי נמי:
וכן בגירושין נתן לה גיטה ואמר לה הרי את
משולחת הרי את מגורשת הרי את מותרת
לכל אדם הרי היא מגורשת: פ' פשיטא נתן
לה גיטה ואמר לה לאשתו הרי את בת חורין
לא

לכתי ללא שמיחא כולי האי

וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:
לכתי ללא שמיחא כולי האי וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:
לכתי ללא שמיחא כולי האי וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:

לישני בתראי קמ"ל הכא כתיב יכי יקה ולא
שישקה את עצמו והכא כתיב ושלחה ולא
את ארוסתה הרי את קנויה לי מקודשת הרי
את שלי הרי את ברשותי הרי את וקוקה לי
מקודשת וליתניגוהו כולוהו כחדא תנא תלת
תלת שמעיניהו וגרסיניהו יאיבעיא להו מיוחדת
לי מהו מיועדת לי מהו עורתי מהו נגדתי
מהו עצורתי מהו צלעתי מהו סגורתי מהו
תחתיה מהו תפושתי מהו לקוחתי מהו פשוט
מיהא חדא דתניא האומר לקוחתי הרי זו
מקודשת משום שנאמר כי יקה איש אשה
איבעיא להו חרופתי מהו ת"ש דתניא האומר
חרופתי מקודשת שכן ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה הוא רובא דעלמא ה"ק
האומר חרופתי מקודשת שנאמר והיא שפחה
נחרפת לאיש ועוד ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה ועוד לקרא אלא ה"ק האומר
חרופה ביהודה מקודשת שכן ביהודה קורין
לארוסה חרופה במאי עסקינן אילימא בשאין
מדבר עמה על עסקי גיטה וקדושה מנא
ידעה מאי קאמר לה ואלא במדבר עמה על
עסקי גיטה וקדושה אע"ג דלא אמר לה
נמי דתנן היה מדבר עם אשה על עסקי גיטה
וקדושה ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש
ר' יוסי אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש
ואמר רב הונא אמר שמואל יהלכה כר' יוסי
אמרי לעולם במדבר עמה על עסקי גיטה
וקדושה ואי דיהיב לה ושתיק ה"ג יב"ב
דיהב לה ואמר לה בהני לישני והכי קא
מיבעי ליה הני לישני לקדושי קאמר לה או
דילמא למלאכה קאמר לה תיקו: ג' גופא היה
מדבר עם האשה על עסקי גיטה וקדושה
ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש רבי יוסי
אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש אמר רב
יהודה אמר שמואל והוא שעוסקין באותו
ענין וכן אמר ר' א"א א"א אושעיא והוא שעוסקין
באותו ענין כתנאי ר' רבי אומר והוא שעוסקין
באותו ענין ר' אלעזר בר ר"ש אומר אע"פ
שאין עוסקין באותו ענין ואי לאו דעוסקין
באותו ענין מנא ידעה מאי קאמר לה אמר
אביי מענין לענין באותו ענין אמר רב הונא
אמר שמואל הלכה כר' יוסי א"ל רב יימר
לרב אישי ואלא הא דאמר רב יהודה אמר
שמואל כ"ל שאינו יודע בטיב גיטין וקדושה
לא יחא לו עסק עמהם אפילו לא שמיע ליה
הא דרב הונא אמר שמואל א"ל אין הכי נמי:
וכן בגירושין נתן לה גיטה ואמר לה הרי את
משולחת הרי את מגורשת הרי את מותרת
לכל אדם הרי היא מגורשת: פ' פשיטא נתן
לה גיטה ואמר לה לאשתו הרי את בת חורין
לא

לכתי ללא שמיחא כולי האי

וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:
לכתי ללא שמיחא כולי האי וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:
לכתי ללא שמיחא כולי האי וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:

לישני בתראי קמ"ל הכא כתיב יכי יקה ולא
שישקה את עצמו והכא כתיב ושלחה ולא
את ארוסתה הרי את קנויה לי מקודשת הרי
את שלי הרי את ברשותי הרי את וקוקה לי
מקודשת וליתניגוהו כולוהו כחדא תנא תלת
תלת שמעיניהו וגרסיניהו יאיבעיא להו מיוחדת
לי מהו מיועדת לי מהו עורתי מהו נגדתי
מהו עצורתי מהו צלעתי מהו סגורתי מהו
תחתיה מהו תפושתי מהו לקוחתי מהו פשוט
מיהא חדא דתניא האומר לקוחתי הרי זו
מקודשת משום שנאמר כי יקה איש אשה
איבעיא להו חרופתי מהו ת"ש דתניא האומר
חרופתי מקודשת שכן ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה הוא רובא דעלמא ה"ק
האומר חרופתי מקודשת שנאמר והיא שפחה
נחרפת לאיש ועוד ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה ועוד לקרא אלא ה"ק האומר
חרופה ביהודה מקודשת שכן ביהודה קורין
לארוסה חרופה במאי עסקינן אילימא בשאין
מדבר עמה על עסקי גיטה וקדושה מנא
ידעה מאי קאמר לה ואלא במדבר עמה על
עסקי גיטה וקדושה אע"ג דלא אמר לה
נמי דתנן היה מדבר עם אשה על עסקי גיטה
וקדושה ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש
ר' יוסי אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש
ואמר רב הונא אמר שמואל יהלכה כר' יוסי
אמרי לעולם במדבר עמה על עסקי גיטה
וקדושה ואי דיהיב לה ושתיק ה"ג יב"ב
דיהב לה ואמר לה בהני לישני והכי קא
מיבעי ליה הני לישני לקדושי קאמר לה או
דילמא למלאכה קאמר לה תיקו: ג' גופא היה
מדבר עם האשה על עסקי גיטה וקדושה
ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש רבי יוסי
אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש אמר רב
יהודה אמר שמואל והוא שעוסקין באותו
ענין וכן אמר ר' א"א א"א אושעיא והוא שעוסקין
באותו ענין כתנאי ר' רבי אומר והוא שעוסקין
באותו ענין ר' אלעזר בר ר"ש אומר אע"פ
שאין עוסקין באותו ענין ואי לאו דעוסקין
באותו ענין מנא ידעה מאי קאמר לה אמר
אביי מענין לענין באותו ענין אמר רב הונא
אמר שמואל הלכה כר' יוסי א"ל רב יימר
לרב אישי ואלא הא דאמר רב יהודה אמר
שמואל כ"ל שאינו יודע בטיב גיטין וקדושה
לא יחא לו עסק עמהם אפילו לא שמיע ליה
הא דרב הונא אמר שמואל א"ל אין הכי נמי:
וכן בגירושין נתן לה גיטה ואמר לה הרי את
משולחת הרי את מגורשת הרי את מותרת
לכל אדם הרי היא מגורשת: פ' פשיטא נתן
לה גיטה ואמר לה לאשתו הרי את בת חורין
לא

לכתי ללא שמיחא כולי האי

וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:
לכתי ללא שמיחא כולי האי וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:
לכתי ללא שמיחא כולי האי וכן משמע מתוך פירוש בקונטרס:

לישני בתראי קמ"ל הכא כתיב יכי יקה ולא
שישקה את עצמו והכא כתיב ושלחה ולא
את ארוסתה הרי את קנויה לי מקודשת הרי
את שלי הרי את ברשותי הרי את וקוקה לי
מקודשת וליתניגוהו כולוהו כחדא תנא תלת
תלת שמעיניהו וגרסיניהו יאיבעיא להו מיוחדת
לי מהו מיועדת לי מהו עורתי מהו נגדתי
מהו עצורתי מהו צלעתי מהו סגורתי מהו
תחתיה מהו תפושתי מהו לקוחתי מהו פשוט
מיהא חדא דתניא האומר לקוחתי הרי זו
מקודשת משום שנאמר כי יקה איש אשה
איבעיא להו חרופתי מהו ת"ש דתניא האומר
חרופתי מקודשת שכן ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה הוא רובא דעלמא ה"ק
האומר חרופתי מקודשת שנאמר והיא שפחה
נחרפת לאיש ועוד ביהודה קורין לארוסה
חרופה ויהודה ועוד לקרא אלא ה"ק האומר
חרופה ביהודה מקודשת שכן ביהודה קורין
לארוסה חרופה במאי עסקינן אילימא בשאין
מדבר עמה על עסקי גיטה וקדושה מנא
ידעה מאי קאמר לה ואלא במדבר עמה על
עסקי גיטה וקדושה אע"ג דלא אמר לה
נמי דתנן היה מדבר עם אשה על עסקי גיטה
וקדושה ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש
ר' יוסי אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש
ואמר רב הונא אמר שמואל יהלכה כר' יוסי
אמרי לעולם במדבר עמה על עסקי גיטה
וקדושה ואי דיהיב לה ושתיק ה"ג יב"ב
דיהב לה ואמר לה בהני לישני והכי קא
מיבעי ליה הני לישני לקדושי קאמר לה או
דילמא למלאכה קאמר לה תיקו: ג' גופא היה
מדבר עם האשה על עסקי גיטה וקדושה
ונתן לה גיטה וקדושה ולא פירש רבי יוסי
אומר דיו ר' יהודה אומר צריך לפרש אמר רב
יהודה אמר שמואל והוא שעוסקין באותו
ענין וכן אמר ר' א"א א"א אושעיא והוא שעוסקין
באותו ענין כתנאי ר' רבי אומר והוא שעוסקין
באותו ענין ר' אלעזר בר ר"ש אומר אע"פ
שאין עוסקין באותו ענין ואי לאו דעוסקין
באותו ענין מנא ידעה מאי קאמר לה אמר
אביי מענין לענין באותו ענין אמר רב הונא
אמר שמואל הלכה כר' יוסי א"ל רב יימר
לרב אישי ואלא הא דאמר רב יהודה אמר
שמואל כ"ל שאינו יודע בטיב גיטין וקדושה
לא יחא לו עסק עמהם אפילו לא שמיע ליה
הא דרב הונא אמר שמואל א"ל אין הכי נמי:
וכן בגירושין נתן לה גיטה ואמר לה הרי את
משולחת הרי את מגורשת הרי את מותרת
לכל אדם הרי היא מגורשת: פ' פשיטא נתן
לה גיטה ואמר לה לאשתו הרי את בת חורין
לא

תורה אור השלם

1. בי יקה איש אשה ובעלה
יקחה אם לא תמצא חן
בעיניו פי מצא בה ערות
דבר וכתב לה ספר בריית
וינתן קנינה ושלחה מביטור
דברים כד א
2. ואיש פי ישכב את אשה
שכתב ורע והוא שפחה
נחרפת לאיש והפרדה לא
נפקתה או חפשה או נתן
לה בקרת תורה לא יזמרו
פי לא חפשה: ויקרא יט כ

מוסף רש"י

הובא בסוף התוספת.

מוסף תוספות

א. דרבנן סברי דים שאין
מוכיחות הויין ידים ולא בני
ורין וכי רובי יהודה סבר לא
הויין ידים מקדשה לומר ורין
דאי לא כתב ורין בנט הוי
כמגורש בדבורא בעלמא ושר
ראה בעלמא הוא. מוס' גרסי
ה' ד"ה לטמא. ב' דבפרק כל
הגט (דף ק) קאמר הקובץ
טופסי גיטין צריך שיהיה רבי
וקאמר שמואל עלה דהריא
אף מקום הרי את מותרת לכל
אדם פי הדוא עייק של גט
ואי ס"ל כ"י יהודה א"כ צריך
שיהיה מקום ורין שהרי ורין
הוי עיקר ל' יהודה. סם ד"ה
ואמל"ן. וכן הריא דנזיר וכי
האומר אהא וכי. סם.
ד. כלומר אין ודאי שמואל
סלי ידים שאינן מוכיחות לא
הויין ידים. מוס' נזיר כ: ד"ה
ה"ג. ה. והכי פירושה מוכיחות
שמואל לא בני ידים מוכיחות
ובומן שדיר עובר לפני ליהא
לספקי דיד מיהא הוי אלא
אין נזיר עובר לפני דלמא
אהא בתענית קאמר פירוש
ואפילו ר' לא הוי, וגורסת דים
מסיק דשמואל לא בני ידים
מוכיחות. סם: דהם דמשני
הכא דקאמר ליה, והתם כשדיר
עובר לפני דאו הוי הויה
גמורה, ד"ה היה היה מצי
לאשכוחי בבולוהו הדיכא קצת
הוה משני הכי אלא דלא
משכח בעלמא אחר. מוס'
הל"ש. ו. כלומר מתמול
ורשילושם הייתה אצילני. מוס'
טון. ו. תפושתי נמי הוי כמו
ותפשה ושכב עמה. מוס' טון.
ו. ויכסו שאין באותם
קדושין ממש רובא להחיר
אשת איש לראשון. מוס' טון.
(יש לשי' כפירוש דבריו ויבא להחיר מי יבא הרי מדובר בבעל עצמו). ו. תימה אי לא שמיע ליה למא לא יחא לו עסק עמהן
הרי הוא סביר לדע כל טיב גיטין וקדושין הלכך נראה לפרש. [נ"א דלא כפי' הר"ר עזריאל] דה"ק. מוס' הל"ש. (פי' מהר"ם א"ל).

ידעה. פירש אפילו שההוא לשון קדושין הוא, היכי מקדשא והלא אינה בקיאה בלשון והואיל ולא ידבר עמה להתקדש לו ואינה מבינה ענין הדברים לא נהרצית להתקדש לו. והכי נמי. דהוה קדושה ונתן לה ולא
עשו שבבת פטור דבטלה דעתן אצל כל אדם, דבשבתי מלאכת מחשבת אסרה תורה, אבל קדושין בכל לשון שתכיר ותבין שהוא לשון קדושין ויבינו השומעים גם כן 6) שכתקדשה מקדושת, דהא חרופתי ביהודה הואיל וביהודה הוי לשון קדושה ונתן לה ולא
מקודשת ביהודה. ומסתברא דהא דאיסתפקא לן בהני לישני אי לקדושין משמעני, הטעם מפני שהיה מדבר עמה על עסקי קדושה אבל אם לא היה מדבר עמה על עסקי קדושה ודאי למלאכה משמעני, ואפילו ששניהם מורים שלקדושין מתנוני אין כאן
עדים כלל, אבל בלישני דלעיל שהם לשון קדושין אפילו לא ידבר עמה על עסקי קדושין אם היא מודה שהבינה הלשון מקודשת שהרי הבינה הלשון ונהרצית והלשון הוא לקדושין ויש כאן עדים. וכ"נ דעת הר"ם שכתב פ"ג ה"ו [ה"ו] דאין חרופתי מלכות
אלו, וכן לאיזה מלות חרופתי אם לא היה מדבר עמה על עסקי קדושה, אלא ודאי שזה החילוק בין מלות אלו ומלות שהם לשון קדושין. גופא היה מדבר עמה. במסכת מעשר שני פ"ד [מ"ו] תניא לה גבי גט נמי אע"ג דלא בעינן דעתה דידה צריך
שיגלה דעתה שנונתה לה בחרות כריתות ומדברת כמו שכתבנו בגיטין פרק הורקן. [מענין לענין] באותו ענין. שכתב שאמרה הן כלומר שרוצה להתקדש לו נתן לה הספק. 7) באותו ענין. כלומר מענין הקדושין לענין אחר והוא מאותו ענין שאמר לה תרצה
להתקדש לי ואמר, הן, ואמר כמה צריכה את לפתונה. כמה יש לך נדוניא (כלומר מי שכיחא

עין משפט נר מצוה

לה א מיי פיה מהל עבדים
הליג סמג עשין פו
טוש"ע י"ד סי' רסו סעי' מג:
לו ב מיי וסמ"ג שם טוש"ע
שם סעי' מא:
לו ג מיי פ"א מהל גירושין
הליג סמג עשין מה
טוש"ע ד"ה סי' קלו סעי' ד:
לח ד מיי פ"ה מהל עבדים
הליג סמג עשין פו
טוש"ע י"ד סי' רסו סעי' מא:
למ ב מיי שם פ"ה ה' א
סמג שם טוש"ע שם
ס"פ:

מ ו מיי פ"ה מהל אשות
הליג סמג עשין מה
טוש"ע ד"ה סי' כח סעי' י:
מא ז ה מיי שם ה' טו
טוש"ע שם סעי' טו [ן]:
מב ט מיי פ"ג מהל ויה
ומתנה הלי"ט סמג עשין
פז טוש"ע מ"ח סי' רמח
סעי' ו:

מג י מיי פ"ח מהל גלג
הליג סמג עשין מד
טוש"ע ד"ה סי' מנה ס"ד:
מז ב מיי פ"ח מהל עבדים
הליג ס' ופ"ב מהל
מחמנות הלי"ט טוש"ע מ"ח
סי' קל סעי' ז וטוש"ע י"ד סי'
שם סעי' ח:

מח ל מיי פ"ה מהל אשות
הלי"ט סמג עשין מה
טוש"ע ד"ה סי' טו סעי' א:
מז מ מיי שם ה' הל"א סמג
שם טוש"ע שם סעי' ז:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה שפננת וכו'
דא"כ יהיה:

תוס' ר"י הזקן

הרי את מותרת לא אמר
כלום. שהרי אסורה היא ולא
שייך לשון התי ששחררה,
שהשחרור (אינה) [אנן]
מותרה עד שתטבל. הרי
את לעצמך. משמש שפטיה
ותחיל לה כל זכות או קצת
מוחזר. לגמרי קא"ל. שהחיר
ונתן (לה) [לן] כל זכותו
כל שכן באשה. אמר לעבדה.
שכתב לו כך. יצא לחירות.
משום קנסא שפכרו לעובדי
כוכבים שמפקדו ממעות,
ועבד שייך במצות כבאשה. גט
שחרור. לחירות בבת שא"ל.
שהרי אין הואטור סתמך על
שיעשה לו שחרור. אנו. כרוז
ושטר, אלמא לגמרי קאמר
ליה, וכי"ש באשה דכל קני זה
גופה דלגמרי קאמר לה וזה
אין בו ספק. ואע"פ שהר"ם
לא הביא אין לי עסק בגרושין
פ"א [היד] אולי כללו בכל
כיוצא בה שכתב [שם], או
שהוא טעות סופר. במלוא.
פי' אע"פ שגמלוהו בעין
דמלוה להיצאה ניתנה והני
זווי ידדה ניתנה וזווי אחרתי
הוא דמחייב ליה, וכן פ"ש.
וכן הוא בפרק האישי מקדש
(מו, א). ומ"ש שה"ש [אישות]
פ"ה ה"י"ג שכתב הרמ"ה הוציא
הדיני. פירוש האישי הואיצאו
מירשנה כשהלוה אותם. לא
בהנאת מלוה. כדמפרש.
ארבעה בחמשיה. וקידשה
באותו תוספת שמוספת על
הקני. האי רבית היא. והיכי
קרי לה הערמה. דאירוח
לה זימנא. פירוש שאם
זמן פרתון החוב והאריכה
ואמר לה בהיא הנאה שאת
שמוחל לה החוב והמלוה
אוחז שארביך תחיי מקודשת
ורישא רבוחא קמ"ל שאע"פ
שמוחל לה החוב והמלוה
בעין אינה מקודשת הוא
לפלוני לפיטני שאמחול חובי
אם אמר לה בהיא הנאה
שיש לך שתחיי פרוטה
לפלוני לפיטני שאמחול חובי
שמקודשת. ובהלכות ה"ר"ף
הבאות מספר נמצא דמטיא

זמנא למגבי ונקטה זווי בידה
ההלכות ליכא ונקטנה זווי
מעוט ונתנה לו המעות והוא
אוחז על זמן פלוני ואמר לה
הרי את מקודשת לי בהנאה
הנאה דקא מרווחנא לך עד זמן
פלוני תחיי מקודשת לי וברוך
הוא כפי ר"ש. ורבוז הנאל שפי'
שהביא לו
הוא כפי ר"ש. ורבוז הנאל שפי'
שהביא לו
הוא כפי ר"ש. ורבוז הנאל שפי'
שהביא לו

ו:

אשה דלא קני ידה גופה כ"ש.
אע"ג דגזי הרי את בת חורין
לא מהני מקי"ו היינו משום דלא
שייך חירות צאשה ולא
עביד קי"ו אלא מלשונות דשייכי
הכא והכא:

בשתברח ממנו. כלומר מן
העובד כוכבים אצל אינו רוצה
לומר כשתברח

ממני מעכשיו איין לי עסק כך
(א) א"כ יהיה מיד בן חורין
וימחייב צמנות ולא יוכל לקיימו)
צבית העובד כוכבים
נמלא שרע לו מה שכותב
עליו אונו: **דארווח לה זימנא.**
פי' בקוטרס שהיתה חייבת לו
ונתן לה זמן ואמר לה התקדשי
לי בהנאה זו שאת היית נותנת
לאדם פרוטה שפייסני על כך
ואם פירש לה כך מקודשת
והערמת רבית הוא דהויא
ולא רבית גמור דלא קץ לה
ולא מידי שקיל מינהב וכ"ש
אם ממל לה כל המלוה ואמר
לה התקדשי לי בהנאה ממילה
זו מקודשת אצל כי מקדשה
בעיקר המעות לאו מידי
יהיב לה שכר הם שלה וצדקה
ומה שפי' רבית קלוזה לא הוי
כיון שאין האשה נותנת לאיש
כלום לא נהירא כיון שהא"ש
נותן לה זה פרוטה בקידושין
ולא נתן לה כלום הוי כאלו
נתנה לו פרוטה ממש והוי
רבית גמור וכי הויא (ב"מ
דף קכג) דמנה איין לי חטון
צמנה יש לי שייך לקרות
הערמת רבית שמערים דלא
הוי אגר נטר ליה: לכן פ"ת
דליידי הכא שהיתה חייבת
מעוט לאדם אחר והגיע זמנו
לפרוע וצא לה ונתן למלוה
פרוטה לארווחי לה זימנא
וקידשה צמנה הנהא' ואם
תאמר אמאי אקור לעשות כן
מפני הערמת רבית והא אמר
צפרק אחיה נשך (שם דף קטז)
שרי ליה לאיניש לנימר
לחזריה שקול ד' זווי ואחופי
לפלוגי זווי דלא אקרה תורה
אלא רבית הצאה מלוה למלוה
י"ל היינו אשך הלוה נתן כלום
לנותן אצל אם היה נתן
הנאה כשלונו ואקור דכי נמי
אמרין ההם צאזוהו נשך (שם)
שרי ליה לאיניש לנימר לחזריה
שקול ד' זווי ואמור לפלוני
דלוחן זווי היינו כשאיין
המקבל נתן כלום למלוה כי
אם היה נתן היה נראה כשלונו
ואקור"ה ואת כשלונו ואקור"ה
וא"ת אמאי מוקי לה בצירווח
להם בתחילת המלוה מקודשת
כגון להעמיד דבהנאה למלוה
פרוטה להלוות לה מעוט

וצאותה פרוטה נתקדשה לו
י"ל בהנאה מלוה משמע מלוה
שהיתה עליו ככר: **א** החזירו
א"א יצא. וא"ת אמאי לא יצא
הא לא היה תנאי כפול וי"ל
דליכא תנאי דלא ציע כפול כגון
הכא שהיה דעמו ציברך חזירו
על אחרוג שלו וגדולה מואת
אמרו (לקמן דף מט: ושם ב')
שהוא גברא דזבין נכסיה
אדעתא לנימק לארעא דישראל
ולא פירש ולא מידי יסוף
לא סליק צעי למהידר ואמר
רז הוגא הרי צבדים שצבז ואינם
דברים א"כ משמע דוקא
משום דלא פירש אצל אם פירש
הוי תנאי אע"ג דלא כפליה
וה"ג איתא צמי שמת (ב"ב
דף קמז.) גזי ש"מ"ק

שאמר כמדומה אני שאשתי
מעוברת אצל עכשיו שאינה
מעוברת משום דמעיקרא
לא היה דעתו ליתנם לאותו
פלוגי אם היתה אשתו מעוברת
ה"ל לא צענין תנאי כפול כיון
שהיה דעתו לךך וא"ת וצלא
בני גד ובני ראובן והתם
תנאי צדבר צדבר אחד ומעשה
צדבר אחד הוה וי"ל התם לא
הוי מסקנא הכי ואיכא שינוי
אחרני א"כ י"ל הא דלא מהני
תנאי ומעשה צדבר אחד
היינו כששיניהם עכסרים זה
את זה כי היה דעל מנת
שתחזירי לי את הנייר דפרק
מי שאלחו (שם) דתם ס"ד
דכל האומר ע"מ לאו כחומר
מעכשיו דמי: **ואם לא יצא**
י"א. והא דלמר צמנת
מגוהשת עד שחזרת הנייר
ואו אינו צבז אצל הכא סבר
ל"ג נטלו ר' יהושע וי"א
צו ונתנו ל"ע וי"א צו ר"ע
והחזיר ל"ג ודייקי' מינה
מתנה על מנת להחזיר שמה
מתנה אע"פ שר' יהושע
לא החזירו ל"ג דעתו של ר"ג
היה לךך שלא היה חושש
אלא שיחזור לידו אחר שיצאו
כולם:

**לבר מאשה פ"י שאין אשה
נקנית בחליפין.** וא"ת צמאי
דמו לחליפין אי משום דחליפין
הדרי הא בחליפין גופייהו
אמר צנדרים פרק השותפין
(דף מט:): דאי תפיס לה
מיתפסי ונראה ל"ר' דלאו
חליפין הוא ומדברנן הוא
דלא הו קידושין לפי שדרך
העולם להחזיר חליפין והני
כעין חליפין דמי' ואמי
לנימר אשה נקנית בחליפין
הילכך אפקעינהו צנן לקידושין
מינה מדע דאי בחליפין דמו
צמכר היאך קנה צבאי מנה
הא אין מטבע נעשה חליפין
שן וכן צפדיון הצן למא
יהא צנו פדוי בחליפין
הלא כסף ה' שקלים כתיב
שן: ולא חליפין: **אם**

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

לא אמר כלום. להתגרשה
אם כתב לשון זה צגט שאין
זה לשון גירושין: הרי את
מוטרס. לשון גירושין הוא
ולא לשון שחרור דשפחה
דאי צת חורין משוה לה
אינה מותרת לעבדים אצל
לשון גט הוא לאשה שמתירה
לכל שהיתה אסורה לו
על ידו: **לגמרי.** אפילו
להנשא:

למלאכה. שהיא מעשה ידיה
שלה: **לעבדו.** כענין: **לגמרי.**
אפי' לשחרור גופו ומותר
צבת חורין: **ידא לחיורו.**
ואע"ג דקי"ל (גיטין דף טז)
קונסין אותו לפדותו מן
העובד כוכבים עד עשרה
צדמיו דאפקעיה ממעות:
ולרדי גט שחרורו. להחזירו
צבת חורין משום דעובד
כוכבים גופו לא קני דכתיב
שן מהס תקנו אתם קונין
מהס ולא הם קונים מכס
ולא הם קונים זה את זה
(שם דף לט): **צדא.** שניך
גט שחרור שלא כתב עליו
אנו כשמכרו לעובד כוכבים:
אנו. לשון שטר: **לכשברח
ממנו.** מן העובד כוכבים:
איין לי עסק כך.

אלמא לשון שחרור הוא:
המקדש צמנוה. דאמר
התקדשי לי צמנוה שהלוימך:
אינה מקודשת. דקיהא
משדה עפרון גמרין
דיהיב מידי צשעת
קידושין ומלוה להוצאה
ניתנה וצבר הן שלה
ומעות אחרים היא חייבת
לו: **בהנאה מלוה.** מפרש
לה ואזיל: **אילימא דאוקפה.**
מעיקרא ארבעה צמנשה
והשתא אמר לה התקדשי
לי צוון חמישי: **רבית מעלייתא
הוא.** ואמאי קרי ליה הערמת
רבית: **ה"ג ועוד היינו מלוה.**
שאף הוה הזה צבר
מחויבת ועומדת: **לא
למיא דארווח לה זמן.** הלוואה
ואמר לה התקדשי צהנאה
זו שאת היית נותנת
פרוטה לאדם שיפייסני על
כך או לי ואפי' לאגר ואתם
ללא דמי כלל ואם פירש לה
כך מקודשת והערמת רבית
הוא דהויא ולא רבית גמור
דלא קץ לה מידי ולא מידי
שקל מינה וכ"ש אם מחל לה
כל המלוה ולאמר לה
התקדשי לי בהנאה מחילה
זו דהשתא הוא דקא ישיב
לה הך פרוטה דהנאת
מלוה אצל כי מקדש לה
בעיקר המעות לאו מידי
יהיב לה שכר הם צדקה
הס עשה: **צמנר לא קנה.**
כגון קרקע דקי"ל לקמן
(דף קכג) שהיא נקנה צכס
אינו נקנה צכך דלאו מידי
יהיב לה: **י"א ידו טענה.**
ומורה לכהנים והדמים
שלו ולקמן פריך ממנה
נפשך: **ואסור לעשות**

כן. לפי שצמנר זה יתן לו
שאר תרומותיו והוי הא
כהן כקונה תרומה צכסרו
ומסייע צבית הגרנות שיתנו
לו התרומה ומנן צכבורות
(דף קכג): כהנים המסייעים
צבית הגרנות איין נותנין
להם תרומה ומעשרות צכסרן
ואם עשו כן חללו ועליהם
כתוב אומר (מלאכי ב) שחתם
צבית הלוי: **לא החזירו לא יצא.**
דהוה ליה גול למפרע: **אלא
אמר ר' יצא.** דאי צבולו
אמר רבא דקונה לצר מאשה
כו' ואפי' לחליפין דמי קקנין
צסודר דאינו אלא אווח
צה ומחזירו: **ואקדש**

ואמר כמדומה אני שאשתי
מעוברת אצל עכשיו שאינה
מעוברת משום דמעיקרא
לא היה דעתו ליתנם לאותו
פלוגי אם היתה אשתו מעוברת
ה"ל לא צענין תנאי כפול כיון
שהיה דעתו לךך וא"ת וצלא
בני גד ובני ראובן והתם
תנאי צדבר צדבר אחד ומעשה
צדבר אחד הוה וי"ל התם לא
הוי מסקנא הכי ואיכא שינוי
אחרני א"כ י"ל הא דלא מהני
תנאי ומעשה צדבר אחד
היינו כששיניהם עכסרים זה
את זה כי היה דעל מנת
שתחזירי לי את הנייר דפרק
מי שאלחו (שם) דתם ס"ד
דכל האומר ע"מ לאו כחומר
מעכשיו דמי: **ואם לא יצא**
י"א. והא דלמר צמנת
מגוהשת עד שחזרת הנייר
ואו אינו צבז אצל הכא סבר
ל"ג נטלו ר' יהושע וי"א
צו ונתנו ל"ע וי"א צו ר"ע
והחזיר ל"ג ודייקי' מינה
מתנה על מנת להחזיר שמה
מתנה אע"פ שר' יהושע
לא החזירו ל"ג דעתו של ר"ג
היה לךך שלא היה חושש
אלא שיחזור לידו אחר שיצאו
כולם:

**לבר מאשה פ"י שאין אשה
נקנית בחליפין.** וא"ת צמאי
דמו לחליפין אי משום דחליפין
הדרי הא בחליפין גופייהו
אמר צנדרים פרק השותפין
(דף מט:): דאי תפיס לה
מיתפסי ונראה ל"ר' דלאו
חליפין הוא ומדברנן הוא
דלא הו קידושין לפי שדרך
העולם להחזיר חליפין והני
כעין חליפין דמי' ואמי
לנימר אשה נקנית בחליפין
הילכך אפקעינהו צנן לקידושין
מינה מדע דאי בחליפין דמו
צמכר היאך קנה צבאי מנה
הא אין מטבע נעשה חליפין
שן וכן צפדיון הצן למא
יהא צנו פדוי בחליפין
הלא כסף ה' שקלים כתיב
שן: ולא חליפין: **אם**

את מקודשת לי בהנאה שיש
ליך כשאני נותן מעותי
לפלוגי במצותיך מקודשת
אלא התם איירי בשחרור
מרבז עמה עסק קודשה
והיא השיבה כך את הוא
דברי רציו מקודשת ואם לאו
אינה מקודשת. ולאו מילתא
(היא) דבמאי קדש הלא לא
נתיצית (ולא אמר לה כלום)
אלא שאמרה לו להפסיד מעותי
והיא דשקתה כי מקפדת על
דבריו.

מסורת הש"ס

(א) [ג"ל דמנן]. (ב) גיטין
פ"ה ע"ש צמנוה. (ג) [ג"ל
ד' רב חנן. (סדר הדורות
וכ"ש. ועין ע"ג"ף]. (ד) גיטין
מג: פס: [ומספתא דע"י פ"ד
ה"ל]. (ה) לקמן מה. מת. צ"ק
גט. סנהדרין י"ג: (ו) ב"מ
סב: (ז) [צמנות כו: תמורה
ה"ל]. (ח) סוכה מג: ב"ב קל"ג:
(ט) [ויקרא כה]. (י) [לקמן מ'
ע"א]. (יא) [בבב"י ר"ף ט"ף:
ב"מ סב: (יב) [ה"ל ר"ה מהל
מ"ג]. (יג) [ג"ל דהנאת ממילה
מלוה. ע"ג"ף]. (יד) [בבב"י:
שאל]. (טו) [בבב"י: לקיימוס].
(טז) [בבב"י: שהיא. וי"ל
דכ"ש]. (יז) [בבב"י: ט"ף:
זימנא]. (יח) [ד"ה צבדים].
(יט) [בבב"י: שצבז מרע].
(כ) [בבב"י: דמי ואחין].
(כא) [ב"מ מה ע"ב ע"ש].
(כב) [בבב"י: מ"ג]. (כג) [ג"ל
דהתם]. (כד) [ג"ל כי הדרי
אמר].

מוסף רש"י

הובא בסוף החסכת.

מוסף תוספות

א. והרי זה כמותה ששינוי
שחוק לפני רבד לפני שאם
יש בו שוה פרוטה מקודשת.
מכ"י. ב. אלא משום דמחזיר
לעלמא כריבית אסור לעשות
כן מפני הערמת רבית.
רע"ב"ג. ג. אלא היתר גמור
אלא שמערים להרבות
מעוהו. מוס' ה"ל"ט. ד. ואמר
לה הרי את מקודשת לי
בהנאה שששית לך
שששית לך עם פלוני שהרווח
לך זמן. רע"ב"ג. ה. הכא נמי
כיון שהאשה מתקדשת בכך
נראה שהיה ואסור. מוס'
לעלמא כריבית אסור לפרע
ממנה מה שנתן למלוה.
וה"ל. ו. [מוס' ה"ל"ט מ"ג
רע"ב"ג]. ז. וסותר
תנא המעשה. מוס' ט"ן.
ח. ובאשה גורין משום חומר
עויתי צביל בפריון הבן דליכא
אלא עשה לא דונין. רע"ב"ג
(ועי' מהר"ש"ל).

תוס' ר"י הזקן (המשך)

פלוגי רפה פירש. וא"ת ולכל
הפירושים היבא היראה הערמת
רבית. רבית קצוצה היא. שאם
אמר לחבורו חן לי שדה פלוני
ואני אלוה אחרך כך וכך או
אריך עד זמן פלוני הרי רבית
קצוצה. ואיכא למימר דנתון
רבית אין לו הנאה במה שנתון
ואשה יש לה הנאה בנתנת
גופה דבעלה חייב במונותיה
ומחזירה. חן מנה. והוא חור
ואמר הרי את מקודשת לי
בהנאה שיש לך כשאני נותן
מעוטי פלוני במצותיך וכן
בעולם מפרש הכי. שאם לא
אמר לה כך לאו כלום הוא
דבעינן כי יקח ולא תלקח
אשה לאיש. ועוד אין קנה
אותה הלא לא [נתן] לה
ולא אמר לה כלום. וכתב ר"ש
[להלן ח, בן] ולא דמי לתנן
לבא ולבאין דהתא איירי
דהיי קאמרה ליה מעיקרא.
אבל התם הוא קאמר לה
להתקדש לו והיא אמרה לו
תנן לבא ולבאין. ומשטה
היא בו. ע"כ. איכא מאן דאמר
א' התם נמי אי חור ואמר הרי